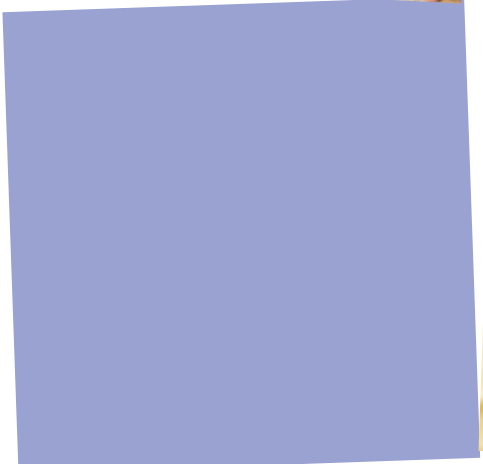

တၢ်ကံၤတၢ်ဖွဲးအတၢ်ဟ့ၣ် ကူၣ်တဖၣ်လၢကမၤစၢန့ၣ်

နံၣ်ၣ်-၆

တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ကိး
မံၤဒဲး,
လၢဖိသ့ၣ်ကိး
ဂၤဒဲးအဂီၢ်

ယုသုညါတၢ်ဒူး ဒီးနဖိ

ဟံၣ်ဖိယိတဖၣ်မ့ၢ်ပုၤအဆိကတၢ်ဒီးမ့ၢ်ပုၤလၢအိၣ်ဒီးတၢ်လုၢ်ဘၢစိကမိၤအအါကတၢ်ဒီးဂၢၢ်ဂၢၢ်ကျၢၤလၢဖိသ့ၣ်တၢ်အိၣ်ထီၣ်လဲၤထီၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. နဒူးအိၣ်ထီၣ်တၢ်လၢဆိသ့ၣ်ခိဖျိခိၣ်ထွဲနဖိအတၢ်မၤလိမၤဒီးတၢ်လၢကွဲၤဒီးမၤစၢၤအိၣ်လၢကမၤလိတၢ်လၢဟံၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်နကတၢ်ဘၣ်လၢတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဒူးလၢနဖိမၤဖဲလၢကွဲၤန့ၣ်လီၤ. လၢဆိလိၣ်အသးဒီးတၢ်လၢနမၤလိတၢ်ဘၣ်အိၣ်တဖၣ်. မ့ၢ်န့ၣ်သကုနမၤစၢၤဒီးနဖိလၢကွဲၤအိၣ်ဘိသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

လံာ်ကုဖိအံၤဒူးသ့ၣ်ညါန့ၣ်ဘၣ်ပးတၢ်ကွဲၤတၢ်ဆးလၢနကယုထံၣ်သ့ၣ်ညါတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဒူးယုဒီးနဖိခိဖျိတၢ်လိာ်ခိၣ်လိာ်ကွဲၤဒီးကိးနံၤဒီးဟံၣ်ဖိယိအတၢ်ဟူးတၢ်ဂၤသ့ၣ်တဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အံၤအဘျူးအဖျိအိၣ်လၢနကမၤနဖိတဖၣ်န့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်လၢတၢ်ဟူးတၢ်ဂၤဒီးအံၤတဖၣ်အပူၤလၢအသ့ၣ်အကွဲၤဒ်ဝဲဒီးနသးမ့ၢ်န့ၣ်တခါလၢအံၤကလဲၤကွဲၤသ့ၣ်လီၤ.

နဖိအကိၣ်သရၣ်

နဖိအကိၣ်သရၣ်ဟ့ၣ်ကွဲၤဟ့ၣ်ဖးန့ၣ်ဘၣ်ပးကွဲၤလၢနကမၤလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်စၢၤနဖိအတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဒူးအကိၣ်အစိၣ်လဲၣ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီၢ်တနီၤလၢနတဲသကိးဒီးကိၣ်သရၣ်အံၤသ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ-

- နဖိအတၢ်ဂၤလိာ်အပတီၢ်လၢတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဒူးအတၢ်မၤလိတဖၣ်အပူၤ
- တၢ်တီၢ်ဟံၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢနဖိအတၢ်မၤလိတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဒူးသ့ၣ်တဖၣ်အပူၤ. ဒီးကွဲၤလၢနကသ့ၣ်ထွဲနဖိဒီးသိးကဲၤလိာ်မၤန့ၢ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤလဲၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ကွဲၤကွဲၤတရံးသ့ၣ်တဖၣ်လၢနစူးကါအိၣ်သ့ၣ်ဒီးနကမၤစၢၤနဖိဘၣ်ပးတၢ်လၢဝဲသ့ၣ်မၤဘၣ်ဝဲကီၢ်ခဲတဖၣ်.

အ့ထၢ်နဲးတၢ်အိၣ်ယၢပိးလိတဖၣ်

ဝံးထီၣ်ရံးယုၣ်အပဒိၣ်အ **Connect-Primary** ဖုၣ်ယဲၤသန့အသိတခါအံၤမၤညါထီၣ်ဝဲဒ်သိးနကဆဲးကျၢၤဘၣ်ဒီးတၢ်မၤလိအပိးအလီလၢအဂ့ၢ်တဖၣ်လၢနဟံၣ်အခိၣ်ဗျူထၢ်. လီၤကဝီၤလိာ်ရိးခိၣ်ဗျူထၢ်. မ့တမ့ၢ်န့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကွၢ်ဘၣ် **Connect-Primary** အဖုၣ်ယဲၤသန့ဖဲ- <http://www.education.vic.gov.au/primary>

ဖုၣ်ယဲၤသန့လၢ **Connect-Primary** တဖၣ်အပူၤန့ၣ်ဘၣ်တၢ်သမံသမိးအိၣ်လၢကွဲၤသရၣ်တဖၣ်လၢကမၤလိတၢ်ဝဲလၢကြးလၢဖိသ့ၣ်တဖၣ်ကစူးကါဝဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်လၢနမ့ၢ်လဲၤကွၢ်ဖုၣ်ယဲၤသန့လၢအဂ့ၢ်တဘၣ်တၢ်ရဲၣ်လီၤအိၣ်လၢ **Connect-Primary** တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ်, နတကြးဟ့ၣ်လီၤနကစၢ်အတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဒ်အမ့ၢ်နမံၤမ့တမ့ၢ်နဖိအမံၤလၢပျဲၤပျဲၤ, ကိၢ်, လီၤတဲစိနီၣ်ဂံၢ်မ့တမ့ၢ်လီၤအိၣ်ဆိးထံးလၢပုၤလၢနတသ့ၣ်ညါအိၣ်လၢအအိၣ်လၢအ့ထၢ်နဲးဖိခိၣ်န့ၣ်တဂ့ၢ်.

အၢၣ်(လ)ထြၢ်နဲး (**Ultramet**) န့ၣ်မ့ၢ်အ့ထၢ်နဲးအကျိၤအသိတကလုာ်လၢအဟ့ၣ်န့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ပးဒီးနဖိအတၢ်မၤလိမၤဒီးလၢကွဲၤအဂ့ၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤမ့ၢ်ကီၢ်စဲၣ်အသန့, ဒီးမ့ၢ်သန့လၢအပူၤဖျဲးလၢကွဲၤတဖၣ်, မိာ်ပၤဒီးကိၣ်သရၣ်သ့ၣ်တဖၣ်စူးကါဝဲခိဖျိလၢအ့ထၢ်နဲးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. လဲၤကွၢ် **Ultramet** အဖုၣ်ယဲၤသန့ဖဲ- www.education.vic.gov.au/about/directions/ultranet/benefits/parents.htm

တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢတၢ်ထၢ န့ၣ်လီၤအိၣ်ဖဲတၢ်ဖိအိၣ် ကသုဟီၣ်ဘီၣ်အပူၤ

- ဟံၣ်ဖျိဒီးပးတၢ်အထံလဲတဖၣ်ဒီးတၢ်ပီၣ်သကိးတၢ်စူးကါနီၣ်ဂံၢ်အကွဲၤတဖၣ်ဒီးတၢ်ထီၣ်တၢ်ဒူးတဖၣ်တက့ၢ်. ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါနဖိလၢကမၤတၢ်ထီၣ်တၢ်ဒူးလီၤတၢ်လီၤဆဲးလၢကစူးကါထီၣ်ဒူးတဖၣ်ဒီးနီၣ်တၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ပီၣ်သကိးဘၣ်ပးနကဘၣ်မၤတၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢတၢ်ထၢန့ၣ်လီၤအိၣ်ဖဲတၢ်ဖိအိၣ်ကသုဟီၣ်ဘီၣ်အပူၤခဲးလဲၣ်တက့ၢ်. ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါနဖိလၢကမၤနီၣ်မၤယါတၢ်ထီၣ်တၢ်ဒူးအသိတဖၣ်လၢတၢ်အထံလဲအဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- ဟံၣ်ဖျိတၢ်ကီၢ်တၢ်န့ၣ်အနီၣ်ထီၣ်ဒီးတၢ်ဖိအိၣ်ဖဲအိၣ်အဆၢကတီၢ်လၢတၢ်အထံလဲအဖိခိၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- ဒူးတယၢ်တၢ်အပူၤလၢနကမ့ၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢပုၤသးတဖၣ်လၢနကမၤတၢ်အထံလဲအဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.

လံာ်တၢ်ကစီၣ်တဖၣ်

- လၢအခိၣ်ထံးတကဘျံးအဖိခိၣ်န့ၣ်. ဒူးတယၢ်တၢ်ဂီၤဒီးလံာ်အမူးကယၢတက့ၢ်. တၢ်အံၤလီၤဆိခိၣ်န့ၣ်ဒီးအခိၣ်ထံးလွံၤကဘျံးခါလီၤ.
- ယုသုညါကွၢ်တၢ်ကတီၢ်တဖျါ တက့ၢ်အပူၤလၢကတ့ၢ်န့ၣ်တၢ်ဘိးဘၣ်ရလီၤအကလုာ်လီၤဆိလၢလံာ်တၢ်ကစီၣ်အပူၤန့ၣ်တက့ၢ်. ဒူးကွၢ်တၢ်အပူၤလီၤလၢထဲလဲၣ်လၢတၢ်ကတ့ၢ်န့ၣ်တၢ်ဘိးဘၣ်ရလီၤလၢတၢ်အကွဲၤလီၤဆိအပူၤတက့ၢ်.
- ယုကွၢ်နီၣ်ဂံၢ်တဖၣ်လၢလံာ်တၢ်ကစီၣ်အပူၤ. လၢနီၣ်ဂံၢ်ဖျါတဖၣ်အပူၤဒီးလၢတၢ်ကတီၢ်အဖျါတဖၣ်အပူၤတက့ၢ်. ဒီၣ်တဲာ်ကွဲၤနီၣ်ဂံၢ်တဖၣ်ဒီးရဲၣ်လီၤအိၣ်ဘၣ်ဘၣ်စး. စးထီၣ်လၢနီၣ်ဂံၢ်အဆဲးကတၢ်ဆူနီၣ်ဂံၢ်အခိၣ်ကတၢ်တက့ၢ်.
- ကွၢ်တၢ်အကွဲၤလၢတၢ်သ့ၣ်ဖဲသးညိတၢ်ဘိးဘၣ်ရလီၤတဖၣ်တက့ၢ်. ယုထၢမူးပွဲမ့တမ့ၢ်တၢ်ဂီၤတက့ၢ်. ယုသုညါလံာ်ပျဲကတဖၣ်အပူၤလီၤလၢထဲလဲၣ်တက့ၢ်. တၢ်အံၤအပူၤကလီၤလၢနဟံၣ်ဖိယိတက့ၢ်အဂီၢ်ထဲလဲၣ်တက့ၢ်.
- မၤကွၢ်နီၣ်ဂံၢ်တၢ်ပျဲၤတဖၣ်အမ့ၢ်Sudoku. တၢ်ပျဲၤအကွဲၤလၢလံာ်တၢ်ကစီၣ်အပူၤန့ၣ်တက့ၢ်.

တၢ်လိာ်ခိၣ်လိာ်ကွဲၤအမးတဖၣ်

- တၢ်လိာ်ခိၣ်လိာ်ကွဲၤလၢနဘၣ်သးကတၢ်န့ၣ်တၢ်ဂံၢ်အမးဒ်လဲၣ်. တၢ်ဒူးမနုၤတဖၣ်လၢအဟံၣ်ဖျါထီၣ်အသးလၢတၢ်ဂံၢ်အဖိခိၣ်လဲၣ်.
- တၢ်လိာ်ခိၣ်လိာ်ကွဲၤအဂ့ၢ်. အဒိ-ဖျါပုၤ, ဖျါဒိ, မြဲးခဲး. တၢ်ဂၤလိာ်ကွဲၤပုၤတဖၣ် (netball), ဖျါထူၣ်တဖၣ်တၢ်ဂံၢ်အမးဒ်လဲၣ်.
- နဒူးအမးတဖၣ်ဒ်လဲၣ်.
- ကွဲၤအကအိၣ်လၢနကမၤနီၣ်မၤယါအမးခါ.

- တာ်လိာ်ခိာ်လိာ်ကွာ်လၢနဘၣ်သးကတာ်န့ၣ်တာ်ဂၢ်လိာ်ကွာ်အိးယံာ်ပျဲးမံးနးဒီးပျဲးကိးလဲာ်. တာ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်တာ်နီၤဖးလီၤအိးခံပုတပူၤ. လွာ်ပူတပူမ့တမ့ၢ်အဂၤတမံးမံးခါ.

- တာ်လိာ်ကွာ်အပျီတဖၣ်အကွာ်အဂီၤလီၤဆၢလိာ်အသးဒ်လဲာ်. တဲာ်ဘၣ်ယးတာ်အကန့ၤဒီးတာ်အန့ၣ်တဖၣ်.

မူခိာ်ကလံးသိာ်ဂီၤအတာ်မၤနီၣ်မၤယါတဖၣ်

လဲၤကွာ်ဖဲပုာ်ယဲၤသန့အံၤ- <http://www.bom.gov.au/weather/vic/> မ့တမ့ၢ်ကွာ်မူခိာ်ကလံးသိာ်ဂီၤအတာ်မၤနီၣ်မၤယါတဖၣ်လၢလိာ်တာ်ကစီၣ်အပူၤ.

- တာ်ကိာ်တာ်ခုၣ်အနီၣ်ထီၣ်အစ့ကတာ်ဒီးအအါကတာ်လၢတန့ၤဘၣ်တန့ၤအဘၣ်စၢလီၤဆိလိာ်အသးဒ်လဲာ်.
- ယုကွာ်တာ်ဖးဆိမူခိာ်ကလံးသိာ်ဂီၤလၢန့ၣ်အဂီၢ်ဝံးမၤနီၣ်မၤယါတာ်ကိာ်တာ်ခုၣ်အနီၣ်ထီၣ်နီၢ်နီၢ်လၢတန့ၤအဂီၢ်ဒီးထီၣ်သတြီၤကွာ်အိးတက့ၢ်. တာ်အံၤမ့ၢ်တာ်ဖးဆိတာ်လၢအလီၤတာ်လီၤဆဲးခါ. တာ်မန့ၤတဖၣ်ဒ်သိးလိာ်အသးဒီးလီၤဆိလိာ်အသးလဲာ်.
- စူးကါတာ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါလၢမူခိာ်ကလံးသိာ်ဂီၤအပုာ်ယဲၤသန့လၢနကယုသ့ၣ်ညါမူခိာ်ကလံးသိာ်ဂီၤအတာ်လီၤဆိလၢနဟီၣ်ကဝီၤဆုတာ်လီၤအဂၤတဖၣ်တက့ၢ်. ဖဲနထီၣ်သတြီၤဒီးတာ်လီၤအဂၤတဖၣ်န့ၣ်နမန့ၢ်မူခိာ်စ့ထဲလဲာ်. တာ်ကိာ်တာ်ခုၣ်အနီၣ်ထီၣ်အတာ်လီၤဆိတဖၣ်အိၣ်ခါ.

လံာ်န့ၣ်ရိတဖၣ်

- ယုထၢပနံာ်ယံာ်ခါလၢလံာ်န့ၣ်ရိတဖၣ်တာ်မ့ၢ်ဆါစ့လီၤတာ်ဖိတာ်လံာ်အပူၤ 50%န့ၣ်စူးတာ်အပူၤအိၣ်ထဲလဲာ်န့ၣ်တက့ၢ်. မ့ၢ်တာ်လီၤဆိမၤအသးဖဲနဟီၣ်ဖိတာ်ဖိတာ်လံာ်တဖၣ်ဖဲနထူးက့ၣ်50%ဝံးအလီၤခံမ့တမ့ၢ်တာ်ဖိတာ်လံာ်တခါစုာ်စုာ်ဘၣ်တာ်မၤစ့လီၤအိၣ်50%ဝံးအလီၤခံတာ်ဟီၣ်ဖိတာ်ခဲလၢာ်တဖၣ်အိၣ်ထဲလဲာ်န့ၣ်လီၤ.
- လၢလံာ်န့ၣ်ရိအပူၤတာ်ဆါစ့လီၤတာ်ဖိတာ်လံာ်လၢအပူၤအဂ့ၤကတာ်မ့ၢ်မန့ၤလဲာ်. နရဲပူးတာ်လၢအိၣ်ဒီးတာ်ဂ့ၢ်တာ်ပီၢ်ကသ့ခါ.
- လၢနလံာ်န့ၣ်ရိအပူၤတာ်ဖိတာ်လံာ်လၢအပူၤဘၣ်ကတာ်ဒီးအပူၤအိၣ်ကတာ်န့ၣ်မ့ၢ်တာ်မန့ၤတဖၣ်လဲာ်.
- ထီၣ်သတြီၤပနံာ်အပူၤလၢစတီၤလီၤဆိအဂၤတဖၣ်ဒီးစူးကါလံာ်န့ၣ်ရိလီၤဆိတဖၣ်တက့ၢ်. နထီၣ်န့ၣ်တာ်မန့ၤလဲာ်.

တာ်လဲၤတာ်ကွာ်တာ်ဆၢကတီၢ်တိၤဖျါ

- နဟီၣ်ဖျါထီၣ်တာ်လီၤတာ်ကွဲးစးထီၣ်လၢတာ်ဆၢကတီၢ်တိၤဖျါအဖိခိာ်သ့ခါ.
- လၢတာ်လဲၤကွဲးအံၤအဖိခိာ်တာ်ဆၢကတီၢ်အဆိကတာ်ဒီးတာ်ဆၢကတီၢ်လီၤခံကတာ်မ့ၢ်မန့ၤလဲာ်. တာ်လီၤဆိအိၣ်မန့ၤလဲာ်.
- တာ်လဲၤကွဲးတခါအဂီၢ်ဘၣ်လဲၤတာ်ကယံာ်ထဲလဲာ်.
- တာ်လဲၤကွဲးအံၤအဖိခိာ်တာ်အိၣ်ပတုာ်အလီၤတဖၣ်အိၣ်ပျဲးတီၤလဲာ်.
- ဖဲတာ်တအိၣ်ပတုာ်နီၣ်တတီၤလၢတာ်လဲၤတာ်ကွဲးအဆၢကတီၢ်အပူၤအခါတာ်လီၤဆိအိၣ်မန့ၤလဲာ်.
- တာ်အပူၤမန့ၤလဲာ်. တာ်အံၤအပူၤဂ့ၤလၢနကထီၣ်သတြီၤအိၣ်ဒီးတာ်ယုထၢတာ်လဲၤကွဲးအဂၤတဖၣ်ခါ.

စ့

ဟ့ၣ်ကံာ်ဟ့ၣ်ဘါဖိသ့ၣ်တဖၣ်လၢကဆိကမိာ်ဘၣ်ယးစ့. တာ်ဟီၣ်ဖျိာ်ဟံာ်တံးစ့ဒီးဆိကမိာ်အဲၣ်သ့ၣ်စူးကါစ့လၢတာ်သ့တာ်ဘၣ်အကါဒိာ်တဖၣ်လၢဖိသ့ၣ်အတာ်ဒိာ်ထီၣ်ထီၣ်အဂီၢ်ဒ်လဲာ်န့ၣ်လီၤ.

- ဟ့ၣ်ကံာ်ဟ့ၣ်ဘါန့ၣ်လၢကစူးတယာ်ကွာ်တာ်ပျဲးတာ်တမံးမံးဝံးအလီၤခံနမန့ၢ်တာ်ဆိတလဲတဖၣ်ထဲလဲာ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢၣ်ပီၣ်သကိးတာ်ဟီၣ်ဖျိာ်ဟံာ်တံးစ့လၢတာ်ဟ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်မ့တမ့ၢ်တာ်တမံးမံးလၢဘၣ်သ့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်ဖိကအဲၣ်ဒီးပူၤတဖၣ်တက့ၢ်. အဲၣ်သ့ၣ်မ့ၢ်န့ၣ်စ့တဆဲးတက့ၢ်လၢတန့ၣ်စုာ်စုာ်အဂီၢ်န့ၣ်စူးတယာ်ကွာ်လၢစ့ဟီၣ်ဖျိာ်ဟံာ်တံးကန့ၢ်ထဲအံၤအဂီၢ်တာ်ဆၢကတီၢ်ကယံာ်ထဲလဲာ်န့ၣ်လီၤ.
- စူးကွာ်တပူၤပီၤလၢတလါဘၣ်တလါအဂီၢ်စုာ်စုာ်လီၤတဲာ်စိအပူၤလီၤလၢထဲလဲာ်တက့ၢ်. နစူးကါလၢတာ်ဆုတာ်ကစီၣ်အဂီၢ်ထဲလဲာ်ဒီးတာ်ကိးလီၤတဲာ်စိထဲလဲာ်န့ၣ်တက့ၢ်.

တၢ်တၢ်နီၣ်လၢနီၣ်ဂံၢ်ကူၣ်တဖၣ်အလီၤ

နီၣ်ဂံၢ်ကူၣ်တဖၣ်မ့ၢ်တၢ်ဒုးအဂ့ၢ်မိၢ်ပှၢ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီးကိးနံၤဒဲးအတၢ်အိၣ်မုၢ်ဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ.ပစူးကါပတၢ်သ့ၣ်ညါတဖၣ်ဒီးနီၣ်ဂံၢ်ကူၣ်တဖၣ်လၢကယုၣ်လီၤတၢ်ဂ့ၢ်ကိတဖၣ်ဒီးမတၢ်ဆၢတၢ်ကိးဆၢကတီၢ်ဒီးလီၤ.

မၤစၢနဖိတဖၣ်လၢကစူးကါတၢ်ဒုးကျဲအကျိၣ်တဖၣ်လၢကတဲဘၣ်ယးနီၣ်ဂံၢ်ကူၣ်တဖၣ်တက့ၢ်.အဝဲအံၤမ့ၢ်တၢ်ဒုးအကျိၣ်တနီၤလၢနဖိကစူးကါအိၣ်လၢက့ၢ်န့ၣ်လီၤ-

နီၣ်ဂံၢ်ကူၣ် - တၢ်ဒိတခါ,ကရူၢ်မ့ၢ်တဖၣ်နီၣ်ဂံၢ်အကူၣ်တမံၤမံၤ.

နီၣ်ဂံၢ်ကူၣ် - ဒုးန့ၣ်နီၣ်ဂံၢ်တဖၣ်လၢတၢ်ဒိတခါအကူၣ်တဖၣ်အဂီၢ် $\rightarrow \frac{1}{5}$

တၢ်နီၤဖး - တၢ်ဒိတခါအကူၣ်တဖၣ်အနီၣ်ဂံၢ်လၢဘၣ်တၢ်နီၤဖးလီၤအိၣ် $\frac{1}{5}$ ←

နီၣ်ဂံၢ်ကူၣ်လၢအဘၣ် - နီၣ်ဂံၢ်ကူၣ်လၢအစ့န့ၢ်ဒီးတၢ်နီၤဖး $\frac{3}{4}$

နီၣ်ဂံၢ်ကူၣ်လၢတဘၣ် - နီၣ်ဂံၢ်ကူၣ်လၢအအါန့ၢ်ဒီးမ့ၢ်တဖၣ်ထဲသိးသိးဒီးတၢ်နီၤဖး $\frac{5}{2}$

နီၣ်ဂံၢ်ကူၣ်လၢအထဲသိး - နီၣ်ဂံၢ်ကူၣ်တဖၣ်လၢအပှၢ်မ့ၢ်တဖၣ်တၢ်ပၣ်ဖျိၣ်ခဲလၢအိၣ်ထဲသိးသိး $\frac{2}{3} = \frac{4}{6}$

နီၣ်ဂံၢ်ကျဲတဖၣ် - နီၣ်ဂံၢ်ဒိတခါဒီးနီၣ်ဂံၢ်ကူၣ် $2\frac{2}{3}$

ဖဲဖိသ့ၣ်မၤလိဘၣ်ယးနီၣ်ဂံၢ်ကူၣ်တဖၣ်န့ၣ်, အဝဲသ့ၣ်မၤန့ၢ်တၢ်ဒုးအတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အသီတဖၣ်-
ဖိသ့ၣ်စးထီၣ်မၤလိနီၣ်ဂံၢ်တဖၣ်လၢအအိၣ်လၢနီၣ်ဂံၢ်ဒိတဖျါအဘၣ်စၢန့ၣ်လီၤ.နီၣ်ဂံၢ်အကျိၣ်မ့ၢ်ဝဲတၢ်အဒိတုၤလီၤတီၤလီၤတၢ်ကစးထီၣ်မၤလိအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

စးထီၣ်သီသီန့ၣ်.ဖိသ့ၣ်တဖၣ်ကတီၢ်နီၣ်ဒီးမၤနီၣ်ဂံၢ်ကူၣ်အဒိဒဲးသိးလိၣ်သးတဖၣ်.အဒိ- $\frac{1}{2}$ (ခဲပူတပူ)မ့ၢ်တဖၣ် $\frac{1}{4}$ င(လွံၢ်ပူတပူ)န့ၣ်လီၤ.တၢ်အဒိကိးနံၤဒဲးတဖၣ်ပၣ်ယုၣ်ဒီးတၢ်နီၤဖးလီၤဖိသ့ၣ်မ့ၢ်တဖၣ်ကိၣ်ကၣ်ယုၣ်အက့ၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲဖိသ့ၣ်တဖၣ်စးထီၣ်ပၣ်ဖျိၣ်.နီၤဖးဒီးဂံၢ်အါနီၣ်ဂံၢ်ကူၣ်တဖၣ်အခါအဝဲသ့ၣ်ကစူးကါဝဲတၢ်အဒိတဖၣ်လၢကမၤစၢအဝဲသ့ၣ်လီၤ.

ဖိသ့ၣ်ဒုးဘၣ်ထွဲတၢ်ဒုးကျဲအတၢ်ဆိကမိၣ်အကတဖၣ်ဆူနီၣ်ဂံၢ်ကူၣ်တဖၣ်ပၣ်ယုၣ်ဒီး-

- **နီၣ်ဂံၢ်မိးတဖၣ်** - နီၣ်ဂံၢ်အကျဲသန့လၢအသန့ထီၣ်အသးလၢတဆံအဖိခိၣ်,အဒိ- 0.75 ဂ့ၣ်မ့ၢ်တဖၣ် $.75$
- **တၢ်ရံၣ်းလ့** - ထီၣ်သတြိတၢ်ခဲလၢပၣ်ဖျိၣ်အနီၣ်ဂံၢ်အလုၢ်အပှၢ်ခဲခါ, အဒိ, $\frac{3}{4} = 3:4$
- **မူးကယု** - နီၣ်ဂံၢ်တဖျါလၢတကယၤအပူၤ,အဒိ, $\frac{3}{4} = 75\%$

နမၤကွၢ်တၢ်ဆိကမိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤဖဲနဟံၣ်တဘျီဘျီခါ.

တဲတၢ်လၢအကဲထီၣ်သ့ဘၣ်ယးနစူးကါနီၣ်ဂံၢ်ကူၣ်တဖၣ်လၢကိးနံၤဒဲးအတၢ်အိၣ်မုၢ်ဒိၣ်လဲၣ်တက့ၢ်.မၤနီၣ်ဂံၢ်ကူၣ်အဒိတဖၣ်လၢနဖိအဂီၢ်လၢကမၤစၢအဝဲသ့ၣ်လၢကနၢ်ဖါနီၣ်ဂံၢ်ကူၣ်တဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.ကျဲးစးတၢ်ဆိကမိၣ်တဖၣ်အံၤလၢနကစူးကါတၢ်ဖိတၢ်လဲၤလၢကိးနံၤဒဲးအဂီၢ်တက့ၢ်.

- နဒိၣ်တဲာ်ဖိသ့ၣ်ယုက့ထဲသိးသိးသ့ခါ.
- ထံခွးတဖျါအံၤအပူၤတၢ်တုၢ်န့ၣ်လီၤထံအကူၣ်ထဲလဲၣ်.
- နနီၣ်ရံၣ်စုဖိၣ်လၢနနီၣ်ရံၣ်အမဲာ်သ့ၣ်အလီၤဒုးန့ၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်အိၣ်တဆံယဲၢ်မံးနံးဒဲးလဲၣ်.
- နဒုးန့ၣ်ယၤလၢနီၣ်ဂံၢ်ခဲပူတပူဒီးလွံၢ်ပူတပူဖဲနဒိၣ်တဲာ်စ့ၢ်ဝံၤသ့ၣ်တဖၣ်အခါသ့ခါ.
- နမ့ၢ်ရံၣ်းတၢ်ထွါလီၤပျဲးသိးသိးသ့ဘျီန့ၣ်.တၢ်အကူၣ်မနုၤကဟဲဖျါထီၣ်လဲၣ်.

နဖိလိၣ်ဘၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်အါမးလၢကမၤ.တဲဒီးကွဲးဘၣ်ယးနီၣ်ဂံၢ်အကူၣ်တဖၣ်လီၤ.

